

Віта Гайдук

студентка спеціальності «Екологія»,

освітній ступінь «магістр»

Науковий керівник: **Шелудченко Л.С.**

к.т.н., доцент кафедри екології та збалансованого природокористування,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ, ЯК ВАЖЛИВОГО АСПЕКТУ

РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

На міжнародній конференції в Ріо-де-Жанейро (Бразилія) ще в 1992 році була прийнята програма дії «Порядок денний на XXI століття», яка передбачала поступовий перехід суспільства до сталого розвитку, де важлива увага приділялася майбутнім поколінням з максимальним урахуванням їх екологічно безпечного середовища існування. На даному етапі питання охорони довкілля все частіше розглядаються новим напрямом під назвою «інвайронментологія», яку Реймерс М.Ф. у 1992 році охарактеризував як «енвіроніка». Даний напрям носить новий характер суспільних екологічних цінностей, а традиційна екологія виступає в якості фундаментальної основи для середовищезахоронного знання. Методологічними засадами інвайронментології виступають наукова теорія природокористування та вчення про охорону природи, а також сучасна концепція сталого розвитку суспільства. Інвайронменталізм починає враховувати особливості сучасного життя і поступово переходить до екологічного господарювання. З'являються нові терміни «екоцентрична етика» (К. Стоун та А. Леопольд), «екологічна революція» і «екологічний розвиток» (Л. Браун, Я. Тінеберг), «концепція сталого розвитку» (П. Ньюман та О. Ріордан).

Сучасне суспільство починає змінювати свою точку зору користуючись принципом «економічно те, що екологічно». Нове природоохоронне законодавство, спільно із активною громадською позицією організацій і

зацікавлених людей, які виступають за чистоту довкілля й екологічно чисту продукцію, призводять до поліпшення загальної екологічної ситуації.

Альтернативою «екологічної катастрофи» може стати лише екологізація свідомості людей, що передбачає вироблення у кожного твердих понять, уявлень і переконань про взаємодію людини з природою.

В науковій літературі найчастіше зустрічається наступна класифікація екологічної свідомості суспільства:

- гносеологічне ставлення (чуттєве, раціональне і ірраціональне);
- аксіологічне (висока, низька, середня ступені заклопотаності екологічною ситуацією);
- практичне (активна чи пасивна позиція).

Основною ознакою екологічної свідомості є розуміння того, що природа і суспільство еволюціонують спільно (процес коеволюції). Це означає, що не тільки людина змінює природу, але й та, в свою чергу, реагує на зміни спричинені антропогенною діяльністю. Тому дуже важливо виховати екологічно свідому молодь, саме у шкільні та студентські роки, коли можна сформувати бережне ставлення до природних ресурсів.

Формувати екосвідомість можливо будь-де незалежно від діяльності та статусу: шляхом впровадження екоменеджменту на виробництві; організацією масових заходів із залученням великої кількості людей; флешмобів; мотивуючих листівок тощо, тобто всім тим, що здатне змінити свідомість людини.

Екологічна свідомість на основі нових загальнолюдських цінностей виконуватиме роль регулятора у взаємодії людини і природи, стане суттєвою складовою частиною сучасного культурного прогресу. Тому нам потрібно пам'ятати, що все починається з себе і «змінюючи себе ти змінюєш світ!».

Перелік використаних джерел

1. Реймерс Н.Ф. Природопользование (словарь-справочник). – М.:Мысль, 1990. – 637с.
2. Інтернет-ресурс: <http://studentam.net.ua/content/view/5795/129/>